

Regularne zabiegi dezynfekcji w placówkach opiekuńczych i edukacyjnych – niezbędne usługi redukujące ryzyko epidemiczne.

Żłobki, przedszkola i szkoły są instytucjami skupiającymi dużą ilość dzieci oraz młodzieży. Nie w pełni wykształcona odporność najmłodszych dzieci powoduje, że są one wrażliwe na infekcje, a przez to także na transmisję czynników chorobotwórczych. Terapie lekowe dodatkowo zmniejszają naturalną odporność, przez co po powrocie do żłobka/przedszkola/szkoły może w szybkim tempie dojść do kolejnej infekcji. Infekcje u dzieci mogą także prowadzić do zarażenia rodziców oraz rodzeństwa chorego dziecka. Te osoby mogą następnie transmitować czynnik chorobotwórczy w swoich miejscach pracy/edukacji, prowadząc do szybkiego rozprzestrzeniania się ognisk chorobotwórczych.

Typową sytuacją w placówkach typu żłobki/przedszkola/szkoły, szczególnie w okresach jesiennych jest obecność czynników chorobotwórczych w powietrzu i na wszelkich, ogólnodostępnych powierzchniach. Zjawisko to dotyczyło już wcześniej czynników chorobotwórczych takich jak grypa, angina, przeziębienie. Obecność koronawirusa stwarza znacznie większe niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzkiego. Transmisja czynników chorobotwórczych w placówkach edukacyjnych i opiekuńczych doprowadza do sytuacji, gdzie dzieci chorują rotacyjnie i zarażają się od siebie. Opiekunowie i dyrekcja nie są w stanie skontrolować i odpowiednio wcześniej zareagować na obecność czynników chorobotwórczych w ich placówkach. Dzieci i młodzież po przebyciu choroby, często leczonej za pomocą antybiotyków, obniżających ich naturalną odporność, mogą powrócić do placówki, gdzie obecny jest czynnik chorobotwórczy przeniesiony przez innego podopiecznego. To w kolejnym łańcuchu transmisji może prowadzić do dalszych zakażeń najbliższych chorego dziecka, którzy przenoszą patogeny do nowego środowiska (pracy/edukacji). Brak ograniczenia obecności czynnika chorobotwórczego powoduje rozbudowanie sieci transmisji zachorowań. Obecna sytuacja epidemiczna na świecie zmusza do refleksji na temat ograniczenia ryzyka epidemicznego, zwłaszcza w środowisku, w którym przebywają najmłodszy. Oprócz izolowania chorych dzieci w domach, istnieje duża potrzeba regularnej dezynfekcji obiektów, gdzie mogą one przebywać. Liczne publikacje i eksperymenty naukowe udowadniają jak łatwo rozprzestrzeniają się czynniki chorobotwórcze. Przykładem jest doświadczenie przeprowadzone w amerykańskim przedszkolu. Polegało ono na umieszczeniu na dłoniach przedszkolanki i jednego dziecka drobnego pyłu widocznego w świetle ultrafioletowym, który miał odwzorowywać cząsteczki mikroorganizmów chorobotwórczych. Następnie po upływie 2 godzin naświetlono dłonie wszystkich dzieci, zabawki, przybory, powierzchnie. Wykazano, że wszystkie dzieci miały pył na rękach, twarzy. Wszystkie zabawki, przybory i powierzchnie również były pokryte pyłem. Doświadczenie pokazuje jak ważny jest stały, wysoki poziom higieniczny oraz regularna dezynfekcja. Przy obecnym zagrożeniu epidemicznym, zbliżającym się sezonie grypowym oraz zagrożeniu kolejnymi pandemiemi, ważne jest

aby ograniczyć ryzyko do minimum. Ucięcie łańcucha transmisji na pierwszym etapie uchroni dzieci, ich rodzeństwo, rodziców i dalszą część społeczeństwa, z którymi takie osoby mają styczność, przed zarażeniem. Regularne dezynfekcje powietrza i powierzchni ograniczą rotacyjne zachorowania w placówkach opiekuńczych i edukacyjnych.

Szerokie możliwości zastosowania różnych metod oraz preparatów powodują, że zabiegi dezynfekcji są szybkie, bezpieczne i skuteczne.

Obecna technologia oraz dokonania naukowe umożliwiają wykonanie dezynfekcji bez narażenia operatorów, klientów oraz użytkowników obiektów na kontakt z substancjami chemicznymi, które mogą powodować zatrucia lub podrażnienia. Szczególnie narażenie młodych osób na czynniki chemiczne jest sytuacją trudną do zaakceptowania. Możliwość zastosowania zabiegów z użyciem ozonu, lamp UV-C w połączeniu z filtracją powietrza pozwala na zredukowanie liczby czynników alergicznych i chorobotwórczych do minimalnych wartości. Podkreślić należy, że prawidłowość wykonania ozonowania, która może być zapewniona tylko w drodze wykonania zabiegu przez wykwalifikowanego profesjonalistę, ma o wiele większe znaczenie niż ma to miejsce w odniesieniu do obsługi urządzeń wykorzystujących światło UV-C i/lub filtrację powietrza. Istnieją na rynku technologie oraz urządzenia, które łączą w sobie wszystkie 3 metody likwidacji drobnoustrojów wywołujących alergię i choroby. Takie urządzenia są w stanie przeprowadzić proces dezynfekcji powietrza i powierzchni nawet w 4 godziny. Urządzenia są dopasowane do różnych kubatur pomieszczeń. Intuicyjna i łatwa obsługa ułatwia operatorowi szybkie ustawienie, uruchomienie oraz zakończenie zabiegu. Urządzenia mogą być również aktywne w trybie filtracji i dezynfekcji za pomocą promieniowania UV-C w obecności ludzi, co umożliwia ciągłą dezynfekcję i filtrację powietrza w obiektach. Ciągła dezynfekcja w połączeniu z regularnymi wizytami technika, który aktywuje urządzenie i przeprowadzi zabieg ozonowania, są gwarancją wysokiego standardu higienicznego. Obecny stan epidemii w Polsce wymaga wdrożenia regularnych procedur sanitarnych, obejmujących zabiegi dezynfekcji zarówno przed otwarciem placówek edukacyjnych i oświatowych, jak również na bieżąco w trakcie ich codziennej działalności.

Samorządy oraz osoby zarządzające placówkami opiekuńczymi i edukacyjnymi powinny podjąć szeroko zakrojone działania, mając na uwadze konieczność zapewnienia dzieciom, ich rodzinom oraz wszystkim pracownikom placówek, bezpieczeństwa higienicznego, ale nie tracąc z pola widzenia, że wszelkie kroki muszą być podejmowane w sposób racjonalny, nie powodujący zagrożenia na innych polach (np. zagrożenia chemicznego). Biorąc pod uwagę brak odgórnych procedur higienicznych, które mogłyby wspomóc osoby decyzyjne w prawidłowym zaplanowaniu schematu zabiegów, należy podkreślić, że tylko konsultacja działań, stworzenie na potrzeby placówek wewnętrznych procedur oraz przeprowadzanie zabiegów przez zewnętrzne, wykwalifikowane podmioty, może zahamować wzrost zakażeń, zapewnić bezpieczny poziom wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych oraz przeciwdziałać nieracjonalnemu wydatkowaniu środków na zabiegi wykonywane niepoprawnie, które nie odniosą zamierzonego skutku. Kluczowe znaczenie ma w tym względzie odpowiedni wybór usługodawcy i/lub sprzętu do dezynfekcji. Priorytetem przy takim wyborze powinny być metody wykorzystujące ozon oraz zjawiska fizyczne, takie jak promieniowanie UV-C oraz filtrację powietrza. Odpowiedzialne i mądre decyzje osób zarządzających placówkami oraz wdrożone procedury bezpieczeństwa epidemiologicznego polegające na profesjonalnej i regularnej dezynfekcji zapewnią zaufanie rodziców i opiekunów oraz zdrową edukację najmłodszym.

mgr inż. Michał Żak